

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА «КРОК»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник голови Приймальної комісії

О. М. Шикова

" ____ " _____ 2016 р.

ПРОГРАМА

фахового випробування

**для вступників для здобуття вищої освіти ступеня «магістр»
спеціальність «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»**

Автори: *Терещук В. І.*, кандидат політичних наук, доцент

Лободаєв В. М., кандидат історичних наук, доцент

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

міжнародних відносин та суспільних комунікацій

(протокол № 7 від "4" березня 2016 р.)

Завідувач кафедри

Ткач Д. І.

Київ — 2016

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
ПРОГРАМА.....	4
<i>Модуль I. Основи міжнародних відносин.....</i>	<i>4</i>
<i>Модуль II. Основи міжнародної інформації.....</i>	<i>7</i>
ПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ	10
<i>Теоретичні питання.....</i>	<i>10</i>
<i>Практичні завдання.....</i>	<i>12</i>
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	14

ВСТУП

Програма фахового випробування розроблена для вступників для здобуття вищої освіти ступеня магістра зі спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», які отримали базову або повну вищу освіту з інших напрямів підготовки (спеціальностей). Прийом вступників проводиться за результатами комплексного екзамену з фаху, який включає модулі «Основи міжнародних відносин», «Основи міжнародної інформації».

Характеристика змісту програми. Програма побудована за модульною системою і розрахована на виявлення ступеня опанування вступником такої основної сфери професійного становлення як міжнародна інформація.

Програма містить 20 екзаменаційних білетів, кожен з яких містить 2 теоретичних питання (по одному з кожного модуля) та 1 практичне завдання (з одного з модулів).

Порядок проведення вступних випробувань визначається Положенням про приймальну комісію Університету економіки та права «КРОК»

ПРОГРАМА

Модуль I. Основи міжнародних відносин

Тема 1-1. Міжнародні відносини як суспільно-історичний феномен. Основні наукові школи та напрямки теорії міжнародних відносин

Міжнародні відносини як суспільно-історичний феномен. Основні підходи до визначення міжнародних відносин. Історична еволюція міжнародних відносин. Історія теорії міжнародних відносин як науки та навчальної дисципліни. Складності при визначенні об'єкту та предмету теорії міжнародних відносин. Об'єктно-предметне поле теорії міжнародних відносин: сучасне розуміння. Місце теорії міжнародних відносин в системі гуманітарних наук.

Етапи становлення теорії міжнародних відносин як науки. Класичні теорії міжнародних відносин. Політичний реалізм та його основні концепції. Політичний ідеалізм та його основні засади. Сучасні теорії міжнародних відносин (критицизм, соціологія міжнародних відносин, біхевіоризм, функціоналізм тощо). Теорія міжнародних відносин: доробок українських науковців.

Закономірності міжнародних відносин.

Тема 1-2. Суб'єкти міжнародних відносин. Міжнародний конфлікт

Держава-нація як актор міжнародних відносин. Недержавні актори міжнародних відносин. Поняття впливовості у міжнародному середовищі. Основні детермінанти поведінки суб'єктів міжнародних відносин. Цілі та засоби держав у міжнародних відносинах. Поняття національної безпеки та зовнішньополітичної стратегії. Цілі та засоби недержавних акторів міжнародних відносин. Фактор сили у міжнародних відносинах.

Поняття та типологія міжнародного конфлікту. Фази розвитку міжнародного конфлікту. Фактори ескалації конфліктних ситуацій. Засоби та методи регулювання міжнародних конфліктів. Роль та місце конфлікту в сучасних міжнародних відносинах. Карл Клаузевіц та теорія війни. Управління конфліктом. Основні міжнародні конфлікти сучасності: порівняльний аспект.

Тема 1-3. Версальсько-Вашингтонська система міжнародних відносин

Вихід Росії з війни. Брестський мир. Розстановка сил на міжнародній арені після закінчення війни. Паризька мирна конференція та її рішення. Плани повоєнного облаштування світу. Переділ колоній. Мандатна система. Версаль-

ська конференція: учасники та цілі. Версальський мирний договір: зміст та історичне значення. Договори із союзниками Німеччини та історична доля колишніх учасників Четверного союзу. Вашингтонська конференція 1921–1922 рр. «Договір чотирьох», «Договір п'яти», «Договір дев'яти». Створення Ліги Націй. Основні принципи Версальсько-Вашингтонського міжнародного порядку.

Репараційне питання як проблема міжнародних відносин. Генуезька конференція. Рапалльський договір. Локарнська конференція. Рурська криза. План Дауеса. Спроби економічної «реконструкції» Європи. Конференції в Генуї, Гаазі, Лозанні. Рейнський гарантійний пакт. Розвиток пацифістського руху в Європі. Пакт Бріана-Келлога. Міжнародні відносини в АТР. Загострення суперечностей між провідними країнами в період світової економічної кризи. План Юнга. Спроби створення системи колективної безпеки в Європі.

Встановлення тоталітарних режимів в Європі. Ініціативи створення системи колективної безпеки. Ремілітаризація Рейнської демілітаризованої зони. Зовнішня політика Італії. Агресія проти Ефіопії та Албанії. Зовнішня політика Японії. Меморандум Танака. Агресія Японії в Китаї. Конфлікт між СРСР та Японією. Громадянська війна в Іспанії. Зовнішня політика Німеччини. Аншлюс Австрії. Нарощування озброєнь. Формування блоку держав-агресорів. Політика «умиротворення агресора». Мюнхенська угода. Віденські арбітражі. Пакт Молотова-Ріббентропа.

Тема 1-4. Міжнародні відносини в період Другої світової війни. Повоєнне врегулювання. Формування Ялтинсько- Потсдамської системи міжнародних відносин

Завершення Другої світової війни. Наслідки війни. Вирішення проблем повоєнного миру та безпеки на міжнародних конференціях. Потсдамська конференція та її рішення. Німецьке питання. Створення Організації Об'єднаних націй (ООН), порівняння ООН та Ліги Націй. Ситуація в країнах Центральної та Східної Європи. Економічне відновлення Європи. «План Маршалла». Доктрина Трумена. Наростання напруженості у міжнародних відносинах. Передумови та причини «холодної війни». Розкол Німеччини. Японія після війни. Сан-Франциська мирна угода 1951 р. Основні принципи Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин.

Початок війни в Європі та на Далекому Сході. Зміни в блоці держав-агресорів. Геополітична активність СРСР на європейському континенті. Міжнародні відносини до 22 червня 1941 року. Ліга Націй на початковому етапі війни. «Зимова війна» та її міжнародно-політичне значення. Напад Німеччини на СРСР. Особливості формування та діяльність антифашистської коаліції. Вступ США у війну. Конференції лідерів «великої трійки» у Тегерані та Ялті.

Міжнародні відносини у Азійсько-Тихоокеанському регіоні (АТР) під час війни. Дискусії щодо повоєнного світоустрою.

Тема 1-5. Біполярна система міжнародних відносин. Холодна війна

Зовнішньополітична доктрина «мирного співіснування». «Криза надій» у Центрально-Східній Європі. Антикомуністичні рухи в Польщі та Угорщині. Суецька криза. Революція на Кубі. Деколонізаційні процеси. Друга «берлінська криза». Карибська криза. Пакт «Нассау». Процес деколонізації та новоутворені держави як фактор у міжнародних відносинах. Початок європейської інтеграції та її вплив на міжнародну політику. Протиріччя між СРСР та КНР.

Поняття «детанту» або розрядки міжнародної напруженості. «Нова східна політика» Віллі Брандта. Кульмінація радянсько-китайського протистояння. Американсько-китайське зближення. Концепція «стратегічного паритету» та американо-радянське зближення. Гельсінський процес. Пошуки алгоритму зміцнення безпеки в Європі. Нарада з безпеки та співробітництва в Європі. Заключний акт НБСЄ. Договір про скорочення ядерних випробувань 1963 р. Початок війни у В'єтнамі. «Шестиденна війна». Утворення АСЕАН.

Зовнішньополітичні стратегії США та СРСР. Польська криза. Доктрина «нового глобалізму». СРСР як «імперія зла». Війна в Афганістані та її вплив на міжнародні відносини. Загальноєвропейський інтеграційний процес у 70–80-х рр. «Стратегія санкцій». Ірано-іракська війна. Фолклендська війна. Економічне виснаження СРСР. Зміна керівництва СРСР та поновлення діалогу із Заходом. Внутрішня криза «соціалістичного табору».

Нова зовнішньополітична стратегія СРСР. Доктрина невтручання М. Горбачова. Загострення екологічних проблем міжнародної безпеки. Міжнародно-правове регулювання проблеми Афганістану. Паризька хартія для нової Європи. Антикомуністичні революції в Центрально-Східній Європі. Об'єднання Німеччини. Еволюція близькосхідної проблеми. Війна у Перській затоці. Розпад Організації Варшавського договору. Підписання договору про скорочення наступальних та стратегічних озброєнь (СНО-1). Розпад СРСР та Югославії. Утворення Співдружності незалежних держав.

Тема 1-6. Міжнародні відносини наприкінці ХХ — на початку ХХІ ст.

Постбіполярний світ. Трансформація російсько-американських відносин та підписання договору про скорочення наступальних та стратегічних озброєнь (СНО-2). Регіональні конфлікти на території колишнього СРСР та Югославії. Європейська інтеграція. Становище на Корейському півострові та «ядерна тривога» 1994 р. Близькосхідний конфлікт. Утворення Європейського Союзу. Глобальне лідерство США. Становлення держав-нових світових лідерів: Китай,

Індія, Південна Корея. Проблема контролю над озброєннями.

Трансформація міжнародних відносин в умовах глобалізації. Конфлікт у Косово. Інтеграційні процеси в світі. Нова структура міжнародних організацій. Проблема боротьби з міжнародним тероризмом. «Доктрина Буша». Розширення ЄС та НАТО. Глобалізація та антиглобалісти. Індія та Китай на міжнародній арені. Центральна-Східна Європа у нових умовах. Регіональні системи міжнародних відносин. Нові методи вирішення міжнародних суперечностей. ООН у світовому порядку XXI ст.: проблема ефективності.

Модуль II. Основи міжнародної інформації

Тема 2-1. Інформаційна парадигма сучасної цивілізації

Інформація як глобальна проблема сучасності. Зростання ролі інформації у вирішенні інших глобальних проблем.

Трансформація міжнародних відносин під впливом інформаційної революції. Нерівноправність держав у міжнародному інформаційному обміні. Цифровий розрив.

Теорії інформаційної цивілізації. Концепція інформаційного суспільства (Й. Масуда), концепція "постіндустріального суспільства" (Д. Белл), концепція мережевого суспільства (М. Кастельс), теорія "трьох хвиль" (Е. Тоффлер) та ін.

Ключові ознаки інформаційної цивілізації.

Тема 2-2. Основні поняття та джерела міжнародної інформації

Поняття міжнародної інформації. Підходи до тлумачення міжнародної інформації. Види міжнародної інформації. Функції міжнародної інформації.

Інформаційний потенціал суб'єктів міжнародних відносин: поняття, види. Складові інформаційної могутності.

Міжнародний інформаційний простір: поняття, структура. Національний інформаційний простір, його складові.

Проблема державного контролю національного інформаційного простору. Форми контролю національного інформаційного простору: прямий, опосередкований. Можливості застосування різних форм контролю.

Типологія джерел міжнародної інформації: офіційні та неофіційні, прямі та опосередковані. Відкриті та закриті джерела міжнародної інформації. таємні та конфіденційні джерела.

Джерела політичної інформації. Джерела економічної інформації.

Тема 2-3. Правові основи міжнародної інформації

Міжнародне інформаційне право: поняття, об'єкт, предмет, суб'єкти,

мета, інститути. Джерела міжнародного інформаційного права.

Структура міжнародного інформаційного права. Загальна частина. Основні права людини у сфері інформації та комунікації. Особлива частина: медіаправо, телекомунікаційне право, кіберправо, право інтелектуальної власності.

Класифікація норм міжнародного інформаційного права: за змістом і місцем у системі права, за масштабом дії, за юридичною силою використання, за сферою дії, за джерелом. Норми, які розглядаються окремо.

Основні типи правових документів в сфері міжнародного обміну інформацією і міжнародної комунікації.

Тема 2-4. Міжнародна інформаційна політика

Інформаційна політика міжнародного співтовариства. Актори міжнародних відносин, які здійснюють вплив на формування та реалізацію міжнародної інформаційної політики.

Основні напрями інформаційної політики міжнародного співтовариства.

Державна інформаційна політика. Основні напрями (сфери) державної інформаційної політики. Інформаційний простір держави як ключовий об'єкт державної інформаційної політики.

Міжнародний аспект державної інформаційної політики. Інтереси держави у міжнародному інформаційному просторі.

Тема 2-5. Інформаційна політика міжнародних організацій

Інформаційна політика ООН. Роль ООН у формуванні інформаційної політики міжнародного співтовариства. Напрями інформаційної політики ООН.

Система інформації ООН. Департамент публічної інформації, Комітет з інформації Генеральної асамблеї ООН, Інформаційні центри ООН.

Інформаційна політика ЮНЕСКО. Роль ЮНЕСКО у формуванні інформаційної політики міжнародного співтовариства. Напрями інформаційної політики ЮНЕСКО. Відділ публічної інформації ЮНЕСКО.

Основні стратегії ЮНЕСКО в галузі інформації та комунікації.

Тема 2-6. Європейська інформаційна політика

Засади на напрями інформаційної політики Європейського Союзу. Базові документи та програми: Доповідь «Європа і глобальне інформаційне суспільство» 1994 року («Доповідь Бангемана»), План дій «Шлях Європи до інформаційного суспільства» 1994 року, План дій «eEurope 2002», План дій «eEurope 2005», Програма ЄС «i2010», Програма ЄС «Цифровий порядок денний для Єв-

ропи». Основні суб'єкти інформаційної політики ЄС: основні (Рада Міністрів ЄС, Європейський Парламент, Європейська Комісія), спеціалізовані.

Політика Ради Європи у сфері інформації та комунікації. Міністерські конференції Ради Європи з питань політики у сфері ЗМІ. Основні суб'єкти інформаційної політики Європи.

ПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ

Теоретичні питання

1. Міжнародні відносини як суспільно-історичний феномен.
2. Основні наукові школи та напрямки теорії міжнародних відносин.
3. Закономірності міжнародних відносин.
4. Поняття та типологія міжнародного конфлікту.
5. Версальський мирний договір: зміст та історичне значення. Договори із союзниками Німеччини.
6. Вашингтонська конференція 1921–1922 рр. «Договір чотирьох», «Договір п'яти», «Договір дев'яти».
7. Основні принципи Версальсько-Вашингтонського міжнародного порядку.
8. Репараційне питання як проблема міжнародних відносин.
9. Спроби створення системи колективної безпеки в Європі у 1920-х — 1930-х років.
10. Встановлення тоталітарних режимів в Європі, їх зовнішньополітичні програми як передумова кризи Версальсько-Вашингтонської системи.
11. Політика «умиротворення агресора». Мюнхенська угода.
12. Пакт Молотова-Ріббентропа та його значення.
13. Особливості формування та діяльності антифашистської коаліції. Дискусії щодо повоєнного світоустрою.
14. Вирішення проблем повоєнного миру та безпеки на міжнародних конференціях. Потсдамська конференція та її рішення.
15. Основні принципи Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин.
16. Передумови та причини «холодної війни». Доктрина Трумена.
17. Фактор ядерної зброї у міжнародних відносинах другої половини ХХ століття.
18. Корейська війна та її вплив на повоєнні міжнародні відносини.
19. Зовнішньополітична доктрина «мирного співіснування».
20. Протиріччя між СРСР та КНР. Китайсько-радянські відносини у 1950-х — 1980-х рр. як приклад конфлікту між соціалістичними державами.
21. Розрядка міжнародної напруженості. «Нова східна політика» Віллі Брандта.
22. Пошуки алгоритму зміцнення безпеки в Європі. Нарада з безпеки та співробітництва в Європі. Заключний акт НБСЄ.
23. Спроби реформ в Угорщині та Чехословаччині. «Доктрина Брежнєва».
24. Зовнішньополітичні стратегії США та СРСР у першій половині 1980-х рр.

- Доктрина «нового глобалізму».
25. Війна в Афганістані та її вплив на міжнародні відносини.
 26. Нова зовнішньополітична стратегія СРСР. Доктрина невтручання М. Горбачова.
 27. Об'єднання Німеччини.
 28. Розпад СРСР: причини та наслідки. Утворення Співдружності незалежних держав.
 29. Трансформація міжнародних відносин в умовах глобалізації.
 30. ООН у світовому порядку XXI ст.: проблема ефективності.
 31. Інформація як глобальна проблема сучасності.
 32. Трансформація міжнародних відносин під впливом інформаційної революції.
 33. Теорії інформаційної цивілізації.
 34. Поняття, види та функції міжнародної інформації.
 35. Поняття та структура міжнародного інформаційного простору.
 36. Проблема державного контролю національного інформаційного простору.
 37. Джерела міжнародної інформації, їх види.
 38. Поняття та джерела міжнародного інформаційного права.
 39. Структура міжнародного інформаційного права.
 40. Класифікація норм міжнародного інформаційного права.
 41. Основні типи правових документів в сфері міжнародного обміну інформацією і міжнародної комунікації.
 42. Інформаційна політика міжнародного співтовариства.
 43. Основні напрями інформаційної політики міжнародного співтовариства.
 44. Поняття та напрями державної інформаційної політики.
 45. Міжнародний аспект державної інформаційної політики.
 46. Засади та напрями інформаційної політики ООН.
 47. Діяльність Департаменту публічної інформації ООН.
 48. Діяльність інформаційних центрів ООН.
 49. Засади та напрями інформаційної політики ЮНЕСКО.
 50. Інформаційна політика міжнародних неурядових організацій.
 51. Засади на напрями інформаційної політики Європейського Союзу.
 52. Основні суб'єкти інформаційної політики ЄС.
 53. Політика Ради Європи у сфері інформації та комунікації.
 54. Основні суб'єкти інформаційної політики Ради Європи.
 55. Європейські міністерські конференції Ради Європи з питань політики у сфері ЗМІ.

Практичні завдання

1. Скласти порівняльну таблицю цілей та засобів реалізації зовнішньої політики Італії, Німеччини, Японії у 1930-х рр.
2. Порівняти Корейську та В'єтнамську війни у контексті глобального протистояння США та СРСР. Скласти порівняльну таблицю цілей, засобів та результатів участі наддержав у цих конфліктах.
3. Скласти хронологічну схему краху колоніалізму упродовж ХХ ст.
4. Проаналізувати зміну ролі Китаю у міжнародних відносинах упродовж ХХ ст.
5. Скласти порівняльну таблицю наслідків світових воєн у ХХ ст.
6. Порівняти статус Німеччини як переможеної держави за результатами повоєнного врегулювання після I та II світових воєн за наступними критеріями: територіальні втрати, репарації, військові санкції, територіальна цілісність, зовнішньополітичний суверенітет, внутрішній суверенітет.
7. Скласти порівняльну таблицю причин, учасників та потенційних варіантів вирішення збройних конфліктів на теренах колишнього СРСР.
8. Скласти порівняльну таблицю цілей учасників світових воєн ХХ ст.
9. Здійснити порівняльний аналіз зовнішньої політики Японії у першій та у другій половині ХХ ст. Визначити основні зміни та вказати на їх причини та наслідки.
10. Скласти хронологічну схему євроінтеграції із зазначенням основних здобутків.
11. Скласти порівняльну таблицю територіальних здобутків та втрат учасників Першої світової війни за підсумками мирних конференцій.
12. Схематично зобразити структуру Ліги Націй та ООН.
13. Проаналізувати агресію СРСР у Афганістані та війну у В'єтнамі. Порівняти наслідки збройного втручання для СРСР та США.
14. На прикладі революції в Ірані та подальшого розвитку цієї держави оцінити ступінь впливу релігійного фактору на міжнародні відносини.
15. Скласти порівняльну таблицю зовнішньополітичних пріоритетів посткомуністичних держав.
16. Порівняйте кожен "хвилю" розвитку цивілізації (за Е.Тоффлером) за такими критеріями: носії інформації, способи передачі інформації на відстань, засоби масового збереження інформації.
17. Наведіть можливості задоволення потреб 1 рівня піраміди Маслоу в умовах інформаційної цивілізації.
18. Наведіть можливості задоволення потреб 2 рівня піраміди Маслоу в умовах інформаційної цивілізації.

19. Наведіть можливості задоволення потреб 3 рівня піраміди Маслоу в умовах інформаційної цивілізації.
20. Наведіть можливості задоволення потреб 4 рівня піраміди Маслоу в умовах інформаційної цивілізації.
21. Наведіть можливості задоволення потреб 5 рівня піраміди Маслоу в умовах інформаційної цивілізації.
22. Складіть перелік з 10 різних джерел міжнародної політичної інформації, для кожного вкажіть можливі типи та форми її представлення.
23. Складіть перелік з 10 різних джерел міжнародної зовнішньополітичної інформації, для кожного вкажіть можливі типи та форми її представлення.
24. Складіть перелік з 10 різних джерел міжнародної економічної інформації, для кожного вкажіть можливі типи та форми її представлення.
25. Складіть перелік з 10 різних джерел міжнародної науково-технічної інформації, для кожного вкажіть можливі типи та форми її представлення.
26. Здійсніть SWOT-аналіз методів прямого контролю національного інформаційного простору.
27. Здійсніть SWOT-аналіз методів опосередкованого контролю національного інформаційного простору.
28. Здійсніть SWOT-аналіз стану інформаційного суверенітету України.
29. Здійсніть SWOT-аналіз мовної політики України.
30. Здійсніть SWOT-аналіз інформаційного потенціалу України.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. *Абдеев Р. Ф.* Философия информационной цивилизации / А. Ф. Абдеев. — М.: ВЛАДОС, 1994. — 336 с.
2. Аналітика, експертиза, прогнозування: монографія / С. А. Макаренко, М. М. Рижков, М. А. Ожеван. — К.: Наша культура і наука, 2003. — 614 с.
3. *Бжезінський З.* Велика Шахівниця. Американська першість та її стратегічні імперативи / Збігнев Бжезінський. — Львів: Лілея-НВ, 2000. — 223 с.
4. *Богатуров А. Д.* Очерки теории и политического анализа международных отношений / А. Д. Богатуров, Н. А. Косолапов, М. А. Хрусталев. — М.: Научно-образовательный форум по международным отношениям, 2002. — 384 с.
5. Внешняя политика Соединенных Штатов Америки: принципы формирования и закономерности реализации. Монография. В 2-х томах. Т.1. / Колл. ав. Под общей редакцией академика О. А. Колобова. — Нижний Новгород: ФМО/ИСИ ННГУ; Изд-во АГПИ им. А. П. Гайдара, 2008. — 614 с.
6. *Галик В. М.* Україна в Європі і світі: навчальний посібник / В. М. Галик. — К.: Знання, 2013. — 364 с.
7. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована історична хроніка міжнародних відносин (1991-2003) / С. В. Віднянський [та ін.]; НАН України, Інститут історії України. — К.: Генеза, 2004. — 616 с.
8. Інформація. Дипломатія. Психологія. — М.: Известия, 2002. — 616 с.
9. *Карпенко В. О.* Інформаційна політика та безпека: Підручник / В. О. Карпенко. — К.: Нора-Друк, 2006. — 320 с.
10. *Кіслов Д. В.* Інформаційні війни: монографія / Д. В. Кіслов. — К.: КНТЕУ, 2013. — 300 с.
11. *Кудрявцева С. П.* Міжнародна інформація: навчальний посібник / С. П. Кудрявцева, В. В. Колос. — К.: Видавничий дім "Слово", 2008. — 400 с.
12. *Магда Е.* Гибридная война. Выжить и победить / Е. Магда. — К.: Виват, 2015. — 320 с.
13. *Мальський М. З.* Теорія міжнародних відносин : підручник / М. З. Мальський, М. М. Мацях. — 4-те вид., перероб. і допов. — Л.: ЛНУ ім. Івана Франка; К.: Знання, 2011. — 407 с.
14. *Мартиненко А. К.* Міжнародні відносини 1945-1975 років: навчальний посібник / А. К. Мартиненко, Б. А. Мартиненко. — К.: Ліра-К, 2007. — 366 с.

15. Мирова́я политика и международные отношения: учеб. пособие для студ. вузов / под ред. С. А. Ланцова, В. А. Ачкасова. — СПб.: Питер, 2005. — 448 с.
16. Міжнародні відносини: Історія. Теорія. Економіка. Право: навчальний посібник / за ред. М. З. Мальського, Ю. М. Мороза. — К.: Знання, 2010. — 463 с.
17. *Мокій А. І.* Міжнародні організації: навчальний посібник / А. І. Мокій, Т. П. Яхно, І. Г. Бабець. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 280 с.
18. *Перепелиця Г. М.* Асиметрія міжнародних відносин / Г. М. Перепелиця, О. В. Заремба, Пол Д'аньєрі [та ін]; за ред. Г. М. Перепелиці, О. М. Субтельного. — К.: Видавничий дім «Стилос», 2005. — 555 с.
19. *Почепцов Г. Г.* Інформаційна політика: навчальний посібник / Г. Г. Почепцов, С. А. Чукут. — К.: Знання, 2006. — 663 с.
20. *Роговский Е. А.* США: информационное общество (экономика и политика) / Е. А. Роговский. — М.: Международные отношения, 2008. — 408 с.
21. Технології розвитку і захисту національного інформаційного простору : монографія / [О. Онищенко (кер. проекту), В. Горовий, В. Попик та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. — К., 2015. — 296 с.
22. Україна в постбіполярній системі міжнародних відносин: підручник / В.А.Манжола, В.Ю.Константинов, С.В.Андрущенко та ін.; кер.авт.кол. В.А.Манжола; за ред. Л.В.Губерського. — К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. — 512 с.
23. Україна і світ: прагнення змін: монографія / М. Антонович, Н. Висоцька, С. Курбатов [та ін.]. — К.: Дух і літера, 2010. — 448 с.
24. *Чекаленко Л. Д.* Зовнішня політика України: підручник / Л. Д. Чекаленко. — К.: Либідь, 2006. — 712 с.
25. *Цимбалістий В.Ф.* Теорія міжнародних відносин: навчальний посібник / В. Ф. Цимбалістий. — Львів: Новий Світ-2000, 2010. — 360 с.
26. *Цыганков П. А.* Теория международных отношений: Учеб. пособие / П. А. Цыганков. — М.: Гардарики, 2003. — 590 с.
27. *Чічановський А. А.* Інформаційні процеси в структурі світових комунікаційних систем: підручник / А. А. Чічановський, О. Г. Старіш. — К.: Грамота, 2010. — 568 с.
28. *Шергін С. О.* Політологія міжнародних відносин : навч. посіб. / С. О. Шергін. — К. : Дипломатична академія України при МЗС України, 2013. — 204 с.
29. *Щорс Т.* Общественная информация ООН в условиях глобализации / Татьяна Щорс. — М.: Весь Мир, 2009. — 204 с.

30. *Griffiths M.* International relations: the basics / Martin Griffiths, Steven C. Roach, M. Scott Solomon. — Abingdon: Routledge, 2009. — 404 p.
31. *Moore J. A.* Encyclopedia of the United Nations / John Allphin Moore, Jr., Jerry Pubantz. — N.Y.: Facts On File, 2008. — 686 p.
32. *Rosa J.-J.* The Second Twentieth Century: How the Information Revolution Shapes Business, States And Nations / Jean-Jacques Rosa. — Stanford, California: Hoover Institution Press, 2006. — 390 p.
33. *Sutch P.* International relations: the basics / Peter Sutch, Juanita Elias. — Abingdon: Routledge, 2007. — 214 p.
34. *Wilkinson P.* International Relations: A Very Short Introduction / Paul Wilkinson. — Oxford: Oxford University Press, 2007. — 144 p.
35. *Williams A. J.* I International history and international relations / Andrew J. Williams, Amelia Hadfield, J. Simon Rofe. — Abingdon: Routledge, 2012. — 252 p.